UTKAST 1

HANDLINGSPLAN

Familjecentrum och familjerådgivningen 2022–2027

VÄSTERÅS STAD

Målgrupp

Familjecentrum riktar sig till blivande föräldrar och familjer med barn 0–18 år.

Familjerådgivningen riktar sig till par med samlevnadsproblem och familjer med vuxna barn.

Illustration över de olika insatsnivåerna för preventionsarbete.

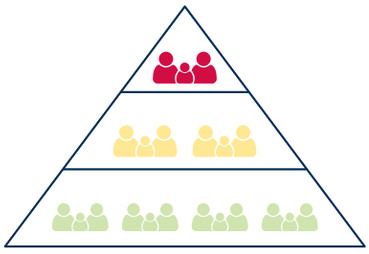

- INDIKERAD (för individer i behov av stöd)
- SELEKTIV (för utvalda grupper)
- UNIVERSELL (för alla)

Preventionsstjärnemodellen illustrerar att universellt anpassat föräldraskapsstöd kan användas inom en rad verksamhetsområden för att förebygga olika former av problem.

Inledning

Goda och välfungerande relationer är hälsofrämjande! Familjecentrum och familjerådgivningen ger genom sitt arbete föräldrar en unik möjlighet att främja barns hälsa och utveckling. Forskning visar att en god relation mellan föräldrar och barn är en av de viktigaste skyddsfaktorerna mot ohälsa och sociala problem för barnet. Stöd i föräldraskapet är en av de viktigaste insatser samhället kan göra för att undvika negativt utfall för barn och unga. Goda och välfungerande parrelationer bidrar till ökad hälsa och livskvalitet och jämlikhet i hälsa.

Verksamhetsidé

Familjecentrum är en mötesplats för föräldrar och barn och basen ska minst innehålla öppen förskola och socialtjänst med inriktning på förebyggande arbete i nära samverkan med mödrahälsovård och barnhälsovård. Grunden är det generella föräldraskapsstödet, som vänder sig till alla föräldrar. Som komplement till det generella/universella stödet erbjuds även stöd till vissa riskgrupper. Verksamheten har omsatt regeringens nationella strategi för ett stärkt föräldraskapsstöd på ett medvetet sätt och ska fortsätta vara bland de ledande i Sverige.

Familjerådgivningen är ett folkhälsoarbete som bidrar till förbättrade parrelationer, tryggare uppväxtmiljö för barnen och förbättrad hälsa för individerna. Familjerådgivning är också en viktig förebyggande verksamhet och en resurs för att förhindra ohälsa.

Verksamheterna hämtar kunskap och metoder med stöd av främst Myndigheten för familjerätt och föräldraskapsstöd. Båda verksamheterna är lättillgängliga, frivilliga och utan dokumentation på individnivå.

Syfte med verksamheten

Familjecentrums verksamhet syftar till att utifrån hela familjens livssituation främja goda uppväxtvillkor för barn. Familjecentrum erbjuder alla föräldrar möjlighet till stöd under hela barnets uppväxt genom insatser och aktiviteter som stärker föräldraförmågan och relationen mellan föräldrar och barn.

Familjerådgivningens verksamhet erbjuder stöd och hjälp med samlevnadsproblem, främst till par. I fokus är par och individers nära relationer och livssituationer. Det kan vara par som vill förbättra sin relation och fortsätta leva tillsammans eller par där en eller båda vill separera. Det kan också handla om kvardröjande problem efter en separation eller behov av hjälp och stöd i föräldraskapet.

Syftet med verksamheterna är också att bidra till socialt hållbara stadsdelar.

Värdegrund

Verksamheten bygger på Västerås stads värdegrund:

Alltid bästa möjliga möte!

- Öppenhet och kreativitet för lärande och utveckling
- Samarbete och handlingskraft för resultat
- Ansvarstagande och delaktighet för kvalitet och effektivitet
- Respekt och omtanke för de människor vi möter

> Ledord är lättillgänglig, inspirerande och professionellt bemötande

Syfte med handlingsplanen

Denna handlingsplan är ett styrdokument som anger den politiska viljeinriktningen för familjecentrum och familjerådgivningen i Västerås stad för perioden 2022–2027. Den ska, tillsammans med andra styrdokument, inspirera till utveckling och användas för att utforma aktivitetsplaner. Handlingsplanen har en tydlig koppling till Västerås stads övergripande planer, program och policys, med särskilt fokus på social hållbarhet.

Verksamheten utgår från:

- Goda livsvillkor
- Demokrati, delaktighet och medskapande

Goda livsvillkor

Föräldrar har en unik möjlighet att främja barns hälsa och utveckling. Forskning visar att en god relation mellan föräldrar och barn är en av de viktigaste skyddsfaktorerna mot ohälsa och sociala problem för barnet, både under barndomen och även i vuxenlivet. Föräldraskapsstöd är en av de viktigaste insatser samhället kan göra för att undvika negativt utfall för barn och unga.

Varje individ, par och familj finns i ett socialt sammanhang som påverkar, begränsar och ger möjligheter samt ständigt är i förändring. I detta sociala sammanhang formar människor sina relationer. Våra nära relationer utgör basen i våra liv på gott och ont och föräldrarnas relation utgör barnets uppväxtmiljö.

Både familjecentrum och familjerådgivningen utgår från ett jämställt föräldraskap och stödjer föräldrar i deras gemensamma ansvar för sitt barn. Familjecentrum stärker också föräldrars relation till sina barn, till varandra och till deras sociala nätverk.

Den öppna förskolan som mötesplats är navet där föräldrar och barn har möjlighet att knyta sociala kontakter. Ett föräldraskapsstöd som ges på olika preventionsnivåer stärker familjerna och bidrar till en ökad folkhälsa. Familjecentrum arbetar både med ett universellt preventivt föräldraskapsstöd och ett selektivt/riktat arbete till familjer. Föräldraskapsstödsprogram syftar till att stärka relationen, minska konflikter och öka positivt samspel mellan föräldrar och barn. Verksamheten erbjuder ett lättillgängligt stöd enskilt eller i grupp och har ett mycket stort utbud av olika föräldrautbildningar, både i form av fysiska möten eller i webbaserade program.

Familjerådgivningen erbjuder en strukturerad, målinriktad och tidsavgränsad samtalsbehandling till par och familjer med relationsproblem samt arbetar med förebyggande uppgifter i form av bland annat gruppverksamhet riktad till olika målgrupper. Verksamheten ger även information och kunskap till föräldrautbildningar och angränsande yrkesgrupper.

Förutom god formell kompetens kännetecknas vår professionalism av ett starkt engagemang, en lång erfarenhet av relationsarbete med ett lösningsfokuserat förhållningssätt. Vi söker lösningar i dialog genom ett ödmjukt och inlyssnande bemötande.

Demokrati, delaktighet och medskapande

(Inkludering, samhandling och demokrati, Trygghet och levande kommundelar)

Öppna förskolan är en mötesplats. Genom ett brett utbud av stöd som är mycket lättillgängligt samt med många kontaktvägar in hittar föräldrar lätt till familjecentrum. Verksamheten har en bra, stödjande och väl fungerande organisation med upparbetad samverkan med exempelvis regionen, länsstyrelsen, förskola, skola, socialtjänsten, fritidsgårdar och andra aktörer i närsamhället.

Familjerådgivningen är lättillgänglig och arbetar på parens/familjernas uppdrag. Samverkan sker med berörda samarbetsparter och verksamheten bedriver informationsarbete i syfte att nå ut till aktuell målgrupp i förebyggande syfte.

Verksamheterna bidrar till framtidstro, jämlika förutsättningar och tillit.

MÅL

Tillgänglighet: **85 %**
Bemötande: **85 %**
Kompetens: **85 %**
Delaktighet: **85 %**

Lagstiftning

Lagen om FN:s konvention om barnets rättigheter. Artiklar av avgörande betydelse för verksamheten är 2, 3, 6, 12. 18 samt 19.

I **skollagen** kapitel 25 beskrivs att öppna förskolans uppgift är att erbjuda barn en god pedagogisk gruppverksamhet i nära samarbete med de vuxna besökarna. Samtidigt får de vuxna möjlighet till kontakt och gemenskap. Verksamheten ska bedrivas i ändamålsenliga lokaler i grupper med en lämplig sammansättning och storlek. Personalen ska ha sådan utbildning eller erfarenhet att barnets behov av omsorg och en god pedagogisk verksamhet kan tillgodoses.

I **socialtjänstlagen** kapitel 5 beskrivs kommunens lagstadgade ansvar för det förebyggande arbetet. Ansvaret innebär bland annat att verka för att barn och unga växer upp under trygga och goda förhållanden och att i nära samarbete med hemmen främja en allsidig personlighetsutveckling och en gynnsam fysisk och social utveckling hos barn och unga. Tillsammans med samhällsorgan, organisationer och andra som berörs, ska verksamheten uppmärksamma och verka för att barn och unga inte vistas i miljöer som är skadliga för dem.

Familjerådgivningens övergripande uppdrag är att utgöra en del av socialtjänstens förebyggande och rådgivande arbete. Familjerådgivningen är en lagstadgad verksamhet reglerad i socialtjänstlagen. Sekretess gäller för alla uppgifter som enskild lämnat i förtroende eller har inlämnats i samband med rådgivningen (OSL 26:3), så kallad sträng sekretess. Med familjerådgivning avses i denna lag en verksamhet som består i samtal med syfte att bearbeta samlevnadskonflikter i parförhållanden och familjer (Lag 2013:1000).

Regeringen har även tagit fram **en nationell strategi för ett stärkt föräldraskapsstöd**. Strategin betonar barnrättsperspektivet, ett jämställt föräldraskap och ???

Kvalitet och uppföljning

För att kunna uppnå målen behöver verksamheten följa samhällsutvecklingen, omvärldsspana, vara flexibla och innovativa för att möta samhällets behov. Årliga utvärderingar görs tillsammans med verksamhetens deltagare för att säkerställa kvaliteten. Arbetet följs upp utifrån Västerås stads handlingsplaner kopplade till social hållbarhet samt vid fördjupad uppföljning.

Nationell nivå till grund för handlingsplanen:

- Barnkonventionen som lag
- Skollagen
- Socialtjänstlagen
- En nationell strategi för ett stärkt föräldraskapsstöd

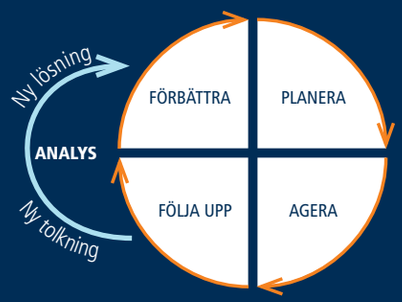

Vi stärker barnrätts- och ungdomsperspektivet genom PDSA-modellen:

- i vardagen
- årligen
- vid årlig brukarenkät
- vid fördjupad uppföljning 2023 och 2026

Produktion: Västerås stad Kommunikationsenheten 2021

VÄSTERÅS STAD

Västerås stad
Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen
Kontaktcenter: 021-39 00 00
www.vasteras.se